

UNIVERSITETNING JISMONIY TARBIIYA FAKULTETLARI TALABALARINING PEDAGOGIK FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISH

Babayev Alisher Odilovich

O'qituvchi, Guliston

davlat pedagogika instituti. alisherbabayev99@gmail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10896950>

Annotatsiya: ishda pedagogik faoliyatni tayyorlashda talabalar o'rtasida pedagogik fazilatlarni shakllantirish baholandi. O'quv mashg'ulotlarida pedagogik o'zaro ta'sirning samaradorligi aniqlandi, talabalar jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va mas'uliyat, diplomatiya, faollik, qat'iyatlilik, xushmuomalalik, tinglash qobiliyati kabi pedagogik fazilatlarni rivojlantirishga hissa qo'shadi, muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi, shuningdek talabalarni jismoniy fazilatlari va ko'rsatkichlarini rivojlantirish va takomillashtirishga undaydi.

Abstract: The article assesses the formation of students' pedagogical qualities in the preparation of pedagogical activities. The effectiveness of pedagogical interaction in the classroom was revealed, develops students' teamwork skills, and contributes to the development of pedagogical qualities, such as responsibility, diplomacy, activity, dedication, tact, listening skills, develops communication skills, and also additionally motivates students to develop and improve their physical qualities and indicators.

Kalit so'zlar: mutaxassis, sog'lomlashtirish faoliyati, pedagogik samaradorlik, pedagogik va psixologik diapazon.

Dolzarbli: jismoniy tarbiya bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash to'liq rivojlangan shaxs rahbarining xususiyatlariga javob beradigan barcha ko'rsatkichlar bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash uchun mo'ljallangan tarzda yuqori yutuqli sportga qaratilgan.

Jismoniy tarbiya fakulteti talabalarini kasbiy tayyorlash jarayoni ko'p yillik va murakkab. U bir – biri bilan o'zaro bog'liq bo'lgan tarkibiy qismlarni ajratib turadi: jismoniy tarbiya o'qituvchilarini pedagogik faoliyat mutaxassislari sifatida tayyorlash, talabalarni jismoniy tarbiya, sport va sog'lomlashtirish faoliyatining ommaviy shakllarida tayyorlash. Talabalar o'quv jarayonini ko'p yillik tayyorlashning barcha bosqichlarida javob berishlari kerak bo'lgan belgilangan talablarga e'tibor qaratish.

Tadqiqotning maqsadi: kasbiy tayyorgarlik jarayonida jismoniy tarbiya bo'yicha mutaxassis talabalarda pedagogik fazilatlarni shakllantirish shundan iboratki, talabalar pedagogik kasbiy tayyorgarlik parametrlariga javob berishlari va eng yuqori yutuqlarni ta'minlaydigan zarur raqobatbardoshlikka ega bo'lishlari kerak.

Tadqiqot usullari: jismoniy tarbiya fakultetlari talabalarining kasbiy tayyorgarligi nafaqat ularning jismoniy tarbiya va tanlangan sport sohasidagi bilimlari, ko'nikmalari va ko'nikmalarini ichkilashtirishga o'rgatishni, balki mutaxassislar, murabbiylar, rahbarlar sifatida shakllanishni ham o'z ichiga oladi va shunga mos ravishda ushbu jarayon uchun o'zaro ta'sir zarur, ya'ni u pedagogik xususiyatga ega: (talaba, oqsoqollar guruhlar, o'qituvchilar – psixologlar, o'qituvchilar - o'qituvchilar).

O'quv mashg'ulotlarida pedagogik o'zaro ta'sirning samaradorligi ko'plab omillarga bog'liq: birgalikdagi faoliyat maqsadlarini muvaffaqiyatli aniqlash, pedagogik taktikaning ushbu o'zaro ta'sirning o'ziga xos vazifasiga muvofiqligi, talabalarning o'zlari faoliyati.

Universitetning jismoniy tarbiya fakultetlarida oliy ma'lumot o'qituvchilar va talabalarning kasbiy manfaatlarini amalga oshirish jarayonida yuzaga keladigan o'zaro munosabatlari tartib-qoidalar bilan yaratiladi. O'quv jarayoni ishtirokchilarining o'zaro munosabatlari, ularning har biri bir vaqtning o'zida o'quv vositalari va universitet muhiti, oliy o'quv yurtida ta'lim sifati belgilanadigan me'yorlar va qadriyatlar bilan o'zaro kelishilgan harakatlar natijalarining etakchisi, sub'ekti, ob'ekti sifatida ishlaydi.

Barqaror va qulay hamkorlikni yaratish uchun o'qituvchilar ham, talabalar ham ko'p kuch sarflashlari kerak, bu pedagogik fazilatlarni shakllantirishda kasbiy tayyorgarlik jarayoni. Zamonaviy universitetda o'qituvchining roli ortib bormoqda, uning o'quvchilarga psixologik va pedagogik ta'siri doirasi kengaymoqda. O'qituvchining obro'si-bu uning jamoadagi kasbiy, pedagogik va shaxsiy mavqeining ajralmas xususiyati, kasbiy shaxsning roli va vakolatining vakolati.

Tadqiqot natijalari: qoida tariqasida, etakchilik fazilatlariga ega bo'lgan talabalar guruhga topshirilgan vazifani bajarishda ko'proq mas'uliyatni o'z zimmlariga oladilar, nafaqat o'zlari bajaradigan harakatlarni, balki boshqa talabalarning harakatlarini ham nazorat qilishga intilishadi, chunki ular umumiy ishning natijasi haqida qayg'uradilar. Bu talabalarning jamoaviy ko'nikmalarini rivojlantiradi va mas'uliyat, diplomatiya, faollik, qat'iyatlilik, xushmuomalalik, tinglash qobiliyati kabi pedagogik fazilatlarni rivojlantirishga yordam beradi, muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi, shuningdek talabalarni jismoniy fazilatlarini va ko'rsatkichlarini rivojlantirish va takomillashtirishga undaydi.

Tadqiqot natijalari: qoida tariqasida, etakchilik qobiliyatiga ega bo'lgan talabalar guruh oldiga qo'yilgan vazifani bajarishda katta mas'uliyatni o'z zimmlariga oladilar, nafaqat o'zlari bajaradigan harakatlarni, balki boshqa talabalarning harakatlarini ham nazorat qilishga intilishadi, chunki ular umumiy mehnat natijasi haqida qayg'uradilar. U o'quvchilarning jamoaviy ko'nikmalarini rivojlantiradi va mas'uliyat, diplomatiya, faollik, qat'iyatlilik, xushmuomalalik, tinglash qobiliyati kabi pedagogik fazilatlarni rivojlantirishga yordam beradi, muloqot qobiliyatlarini rivojlantiradi va o'quvchilarni jismoniy fazilatlarini va ish faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirishga undaydi.

References:

1. Manjelev, I. V. jismoniy madaniyat: kompetentsiyaga asoslangan yondashuv: darslik / I. V. Manjelev. Tyumen, 2011 yil. 182 s.
2. Opletin, A. A. jismoniy tarbiya orqali talabalar shaxsini o'z-o'zini rivojlantirish vakolatlarini shakllantirish / A. A. Opletin // jismoniy madaniyat nazariyasi va amaliyoti. - 2013. - № 10. 13-17 betlar.
3. Opletin, A. A. jismoniy tarbiya darslarida universal isitish tizimidan foydalangan holda universitet talabalarining shaxsiyatini o'z-o'zini rivojlantirish : monografiya / A. A. Opletin. Perm, 2012 yil. 190 s.
4. Opletin, A. A. jismoniy madaniyatning potentsial imkoniyatlari shaxsning o'zini o'zi

rivojlantirish uchun etakchi rag'batlardan biri sifatida / A. A. Opletin // jismoniy madaniyat nazariyasi va amaliyoti. - 2009. - № 5. 25-31 betlar.

5. Panachev, V. D. XXI asrning zamonaviy talabasi shaxsining jismoniy madaniyatini rivojlantirishda ta'limning o'rni / / jismoniy tarbiya, sport va turizmni innovatsion rivojlantirishning dolzarb muammolari : xalqaro materiallar. ilmiy.- amaliyot. konf., Perm shahri, 2010 yil 23-25 iyun / Perm. davlat texnik. un-T., Perm, 2010 yil. 89-sahifa.

6. Panachev, V. D. sport ta'siri ostida universitetda talaba shaxsini rivojlantirish / V. D. Panachev // sportchilarni tayyorlash va reabilitatsiya qilish tizimlariga biotexnik vositalarni joriy etishning holati, muammolari va istiqbollari : Vseros materiallari. ilmiy.- amaliyot. konf., Naberejnye Chelny shahri, 2010 yil 11 iyun / kam. davlat akad. jismoniy madaniyat, sport va turizm. Chelny Sohili, 2010 Yil. 47-sahifa.